



město pro rodinu

Z obsahu:

- Domácí příprava na vyučování u dítěte mladšího školního věku
- Ruku na srdce. Jaký je váš současný životní styl?
- Seriál – Úprava výchovy a výživného, úprava styku s dítětem

František Štangl: Návštěvníci se již do muzea vrací opakovaně

Bývalý krajský radní pro kulturu, památkovou péči a rozvoj kulturních aktivit František Štangl se naplno věnuje novým projektům Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Vyzpovídali jsme ho ohledně nových aktivit a programů, které již přivítali první účastníci.



Foto: osobní archiv Františka Štangla

Jihočeské muzeum má za sebou rozsáhlou rekonstrukci hlavní budovy. U jejího záměru a přípravy jste stál již v pozici krajského radního, avšak samotné realizace jste se nezúčastnil. Jak jste spokojen s výslednou podobou a co rekonstrukce z hlediska provozu a rozvoje muzea umožnila?

Myslím si, že rekonstrukce muzea se docela povedla a ohlasy jsou vesměs pozitivní. Kanceláře a depozitáře byly vystěhovány do podkrovní a pro výstavy a stálé expozice jsou a budou k dispozici mnohem větší plochy. Rekonstrukce, mimo jiné, umožnila bezbariérový vstup i návštěvníkům, kteří v minulosti byli dosti omezeni v pohybu ve výstavních prostorách muzea. V současné době mohou k návštěvě expozice vozíčkáři využívat plošinu a výtah a nemusí se tak hledat jiná, fyzicky náročná řešení. Pro vozíčkáře

byla vybudována i bezbariérová toaleta. V rámci rekonstrukce se rovněž rozšířilo zázemí pro ukládání věcí a oděvů návštěvníků, vznikl nový vstup s recepcí, prodejem publikací a upomínkových předmětů. Díky nástavbě byly vytvořeny nové výstavní prostory a byly upraveny depozitární prostory. Dvě místnosti byly rezervovány pro edukační programy nejen pro školy, ale také pro seniory, kluby apod. V knihovně vznikla studovna, která poskytuje pohodlnější prostředí.

Řízení muzea jste přebíral s jasnými záměry o jeho dalším rozvoji. Podařilo se vám již něco realizovat?

Do výběrového řízení jsem předkládal koncepci na 10 let, respektive do roku 2025 a tu se postupně snažíme naplňovat. V právě minulém roce jsme opravili objekt, který je součástí Trocnovského areálu a je v něm umístěna stálá expozice. Vlastní expozice byla rovněž postavena nově. K financování byly využity prostředky z Programu příhraniční spolupráce.

Pokračování na straně 2.

Průvodce sociálními službami 2016



Brožurku získáte v tištěné verzi zdarma na českobudějovické radnici. V elektronické podobě ji najdete na webových stránkách RPSS (<http://rpss.c-budejovice.cz>)

František Štangl: Návštěvníci se již do muzea vrací opakovaně

Pokračování rozhovoru z titulní strany.

Foto: výstava orchidejí, archiv muzea, Jitka Pešková.



V Trocnovském areálu byla provedena i řada drobnějších zásahů a připravujeme i projekt, v rámci kterého by měl být proveden zásadní zásah do zeleně v areálu. Stejně je pro nás bezpečný pohyb návštěvníků a estetická hodnota areálu. Dalším významným počinem bylo vybudování stálé expozice „Příběh města Českých Budějovic“. Čas věnujeme i přípravě dalších projektů, pro které chceme využít prostředky z evropských programů. Je připravován projekt na vybudování dalších stálých expozic a projekt na dokončení rekonstrukce depozitářů v Ledenicích. Je třeba dbát nejen o prezentaci sbírek, ale i o jejich vhodné uložení.

Jak moc se Vaše představy před příchodem do muzea lišily od reality každodenního provozu? Byl jste něčím příjemně nebo naopak nemile překvapen?

Zde musím říci, že jsem nijak zásadně překvapen nebyl. Již v minulosti jsem měl tu čest řídit pracovní kolektivy o 25, respektive 80 zaměstnancích a tak jsem věděl, co to zhruba obnáší. Musím říci, že mne potěšila odborná erudice našich odborných zaměstnanců a jejich schopnost realizovat projekty a získávat prostředky z vnějších zdrojů. Nepříjemné pak je pro nás odstraňování vad a nedodělků souvisejících s rekonstrukcí hlavní budovy. Je jasné, že po tak rozsáhlé rekonstrukci se vždy něco najde, ale přesto musím říci, že nás to omezuje, zdržuje a zatěžuje.

Kromě badatelské činnosti, rozšiřování sbírkového fondu a péče o něj, je významnou aktivitou muzea vzdělávání a samotné zpřístupňování sbírek široké veřejnosti. Kde, v souvislosti s přítomností vědecké knihovny, divadla, filharmonie a univerzity, vidíte místo Jihočeského muzea?

Jihočeské muzeum má vedle funkce sbírkotvorné, o které se zmiňujete ve své otázce, i další stejně důležité funkce. Naši snahou je samozřejmě prezentovat potenciál našich

sbírek zajímavou a přitažlivou formou veřejnosti, a to nejen novými stálými expozicemi, ale i tematickými výstavami.

A zapomenout nesmíme ani na výchovu, vzdělávání a osvětu. V minulém roce se Jihočeskému muzeu podařilo získat více než 200 tisíc Kč z Nadace ČEZ na projekt „Muzejní kufíčky“. V rámci tohoto projektu byly pořízeny soubory replik předmětů, nářadí, náčiní, zbraní a dalších věcí k době kamenné, době bronzové a ranému středověku a tyto soubory (kufíčky) pak využívají naše edukační pracovníci při výukových programech pro všechny typy škol. Velmi přínosná je pro nás rovněž spolupráce s firmou Koh-i-noor, která nám zejména pro využití při edukačních programech poskytuje materiální podporu ve výši přesahující 200 tis. Kč ročně. Díky těmto aktivitám a díky dobré práci edukačních pracovníků prošlo v roce 2015 edukačními programy více než 8000 návštěvníků.

Naučili se lidé po dvouleté pauze (vynucené rekonstrukci) do muzea znovu chodit? Pomohly k tomu nové expozice vybudované v opravených prostorech?

Lidé se určitě vrací a to nejen na krátkodobé a dlouhodobé výstavy, ale i na kulturní a vzdělávací programy. V tzv. Barokním sále bylo již několik koncertů a to včetně komorních koncertů Festivalu E. Destinové. V Jihočeském muzeu se prezentují prostřednictvím řemeslníků lidová řemesla a velmi úspěšná byla i Mikulášská nadílka. Ale nejvíc návštěvníků samozřejmě lákají stálé expozice, v našem případě stálá expozice „Příběh města“, kterou jsme v loňském roce otevřeli k 750. výročí založení Českých Budějovic. Ta zaznamenala v prvních týdnech po otevření velmi vysokou návštěvnost a mnozí její návštěvníci se vrací opakovaně. Stabílní návštěvnost pak má i dlouhodobá výstava Šangri-la a velmi slušnou návštěvnost vykazovala i v loňském roce nově otevřená stálá expozice Milníky husitství v Trocnovském areálu a právě ukončená výstava Mistr Jan Hus a Kostnický koncil s využitím stavebnice Playmobil, kterou jsme převzali z Archeologického muzea v Kostnici a upravili ji a doplnili pro naše návštěvníky.

Nabídka muzea vůči veřejnosti je značně rozsáhlá a co do struktury postihuje zájemce a návštěvníky v rámci všech věkových kategorií. V poslední době není možné nevšimnout si zvýšené komunikace s rodiči a dětmi. Můžete popsat vaše záměry vůči této skupině návštěvníků?

Děti a mládež a samozřejmě i jejich rodiče považujeme za významnou skupinu návštěvníků a snažíme



Foto: výstava Mistr Jan Hus, archiv muzea, Jitka Pešková.

Ruku na srdce. Jaký je váš současný životní styl?

se ji naší nabídkou zaujmout. Už jsem se zmiňoval o „Muzejních kufříčích“, které jsme pořídili s podporou Nadace ČEZ. V tomto projektu chceme dále pokračovat a pořádat další tematicky zaměřené kufříčky pro vzdělávací a výukové programy zejména pro školní a předškolní mládež. Rozšiřovat chceme nabídku výukových programů i k opakujícím se krátkodobým výstavám (Výstava orchidejí a sukulentů, Výstava hub, Velikonoce v JČM a Vánoce v JČM) a to tak, aby edukační programy nejen zaujaly, ale i vzdělaly a pobavily. Obecně lze říci, že zejména školní třídy, které u nás nějaký edukační program absolvovaly, se do muzea opakovaně vrací.

Na webu a Facebooku města určeném rodinám jsme již naše čtenáře informovali o výzvě, ve které jste hledali jména pro dva obyvatele muzea – skřítky Muzejníčky, a o novém měsíčníku pro děti. Prozradíte nám, jak se tyto bytosti v muzeu objevily?

Děti pro oba skřítky vybraly jména Barvička a Knihomílek. Jak se u nás v muzeu vzali? To my sami nevíme, ale jsme rádi, že je máme :).

S oběma skřítky jsou spojeny rovněž aktivity výtvarného a čtenářského koutku...

Ano, skřítky jsou nejen průvodci dětským časopisem, ale i aktivitami, které jsou pro rodiče s dětmi v koutku připravovány v návaznosti na probíhající výstavy či lidové zvyky, ty chceme dětem připomínat a jednoduchou formou vysvětlovat jejich význam.

Na jakou expozici nebo doprovodnou akci byste rodiče a prarodiče s dětmi aktuálně pozval?

Nejen děti, ale i rodiče se mohou těšit v období od 22. února do 29. dubna na výstavu „Život našich předků na venkově“. Díky mnoha interaktivním prvkům si děti budou moci vyzkoušet např. výrobu provazů, práci na tkalcovském stavu, předení aj. Dozví se spoustu zajímavostí ze života našich předků. Rodiny s dětmi bych rád pozval rovněž na novou expozici „Příběh města“, kde si mohou zapůjčit kufřík plný úkolů a projít si expozici pomocí pracovního listu, který si odnesou domů.

Redakce

Životní styl zahrnuje různé formy dobrovolného chování v daných situacích, které jsou založené na individuálním výběru z několika různých možností. Svobodně můžeme volit alternativy, které zdraví podporují, stejně jako ty, které ho poškozují.



Foto: ilustraci, www.123rf.com

Co je to „konzumní životní styl“?

Jednoznačně je to způsob života, který vede ke spotřebě nad rámec životní nutnosti. Týká se to hlavně nakupování nepotřebných věcí, včetně potravin, konzumní charakter využívání služeb a aktivit volného času. Pojmenování „konzument“ je tak dnes často bráno negativně a označuje člověka, který je charakteristický přizemním chováním, nadměrným nakupováním a plýtváním.

Jsou děti skupinou nejnáchylnější k ovlivnění konzumními trendy?

V první řadě je tu příklad rodičů. V rodině se děti učí zacházet s penězi a vytvářejí si vztah k věcem. Silně se identifikují s konzumními zvyky rodičů, které mohou vést až k poruchám jejich chování. Dále je to ekonomika. Již malé děti si z kapesného kupují často sladkosti a nápoje. S rostoucím věkem roste i záliba v nákupu jídla v restauracích typu fast food. Třetím faktorem je i psychické a sociální prostředí. Děti si v kolektivu svých vrstevníků uvědomují, že určité věci (oblečení, mobil) slouží jako známka společenského postavení. Nejlepší zásadou při výchově, týkající se „konzumu“, je proto prosazovat pravidlo: být nezávislý na tom, co mám, a podporovat samostatnost a posilovat rozvoj osobnosti.

Jaké místo zabírá v našem světě reklama? Může například i za dětskou obezitu?

Pokud se zaměříme na potraviny všeho druhu tj. nápoje, sladkosti, jídla a také restaurace, musíme si přiznat, že zabírá čím dál více místa v našem světě a zejména ve světě dětí. Věková skupina dětí a mládeže je nejvíce otevřena vlivům reklamy a představuje velice významný trh. Manipulace

dětí se projevuje v oblasti konzumního životního stylu, zejména u potravin, hraček apod. Mnoho potravinářských firem vyrábí potraviny zaměřené vyloženě na dětské konzumenty. Většina potravin z reklamy, kterou děti vidí například v televizi, sice dětem dodá potřebnou energii, ale také velké množství tuků a cukrů. Téměř žádné reklamy nejsou zaměřené na zeleninu, ovoce a jídla, která by měla tvořit základ zdravého stravování.

Kdo má zodpovědnost za výživu dětí?

Reklamní agentury i výrobci potravin se jistě brání a budou bránit. Za výživu dětí a jejich životní styl zodpovídají rodiče. Většina rodičů však neumí vlivům reklamy odolat a reklama cílená na děti se vymyká jejich kontrole. Každý zná obrázky z obchodů, kdy se dítě vzteká a s křikem vyžaduje na rodičích nějaký výrobek z reklamy. Ale i společnost by měla usilovat rodičů o zdravý životní styl dětí podporovat.

Co je nutné podniknout?

Důležitá jsou především opatření na ochranu dětí před výrobky, které mohou ohrozit jejich zdravý vývoj. To i v případě, že by mohla negativně ovlivnit podnikání. Jako příklad lze uvést zákaz reklamy na tabákové výrobky v televizi a rozhlasu a další. Aktuálně je možné připomenout i trend ve školách k prosazení umístění automatů na zdravější potraviny a vyloučení kolových a energetických nápojů, sladkých tyčinek a nápojů apod.

Rada na závěr

Vařte doma z čerstvých surovin, nepospíchejte, naučte se nové a snadné recepty, zapojte děti do vaření. O to chutnější a lákavější bude váš nedělní oběd, konzumovaný doma v rodinném kruhu, namísto z papírových obalů ve fast foodu. Vaše děti jsou se zdravým životním stylem seznamovány ve škole, tak se jimi nechte vést a prosazujte ekologické principy života. Rodina může být šťastná, pokud zvolí zdravý životní styl, a přitom vypadat „trendy“.

Marie Ticháková, Poradna podpory zdraví,
redakčně upraveno.

Spolupráce a individuální přístup - sociálně právní ochrana dětí v Českých Budějovicích zvyšuje standardy

České Budějovice zajišťují výkon sociálně právní ochrany dětí a mladistvých pro spádovou oblast obce s rozšířenou působností. Příslušný zákon počítá ve své novele z roku 2013 mimo jiné se zvýšením kvality výkonu činnosti, na které v letech 2014–2015 město reagovalo samostatným projektem. Na provedené změny jsme se zeptali českobudějovické radní Lucie Kozlové.



Foto: archiv L. Kozlové

Zákon přinesl požadavky na zvýšení kvality práce při řešení konkrétních případů. Co si pod tím můžeme představit a promítly se již změny do zajištění sociálně právní ochrany dětí v Českých Budějovicích?

Na požadavky zákona jsme reagovali realizací dvouletého projektu finančně podpořeného z Evropské unie, který byl zaměřen na zvýšení kvality výkonu sociálně právní ochrany dětí ze strany magistrátu města. Naším cílem bylo zejména posílit personální zabezpečení (nastavit počet pracovníků tak, aby měli adekvátní časové kapacity věnovat se dětem i rodinám), zajistit jejich pravidelné vzdělávání jak v oblasti sociální práce s dětmi a rodinou, tak i v oblasti „správních činností“, nově byly zavedeny také pravidelné supervize.

Sociálně právní ochraně dětí se v rámci odboru sociálních věcí magistrátu města aktuálně věnuje 32 pracovníků v rámci tří agend. Jsou to kurátoři pro děti a mládež, pracovníci výkonu ochrany dětí a třetí oblast představuje náhradní rodinné péče. V péči mají dohromady téměř 6 tisíc rodin!

Sociálně právní ochrana dětí je výkonem státní správy přenesené na obce. Z této povahy se neobejde bez spolupráce s dalšími subjekty péče o děti.

Spolupráce především s místními partnery je zásadní. V prvé řadě se jedná o poskytovatele

sociálních služeb pro rodiny s dětmi, které mají pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí (např. Diecézní a městská charita, Krizové centrum pro dítě a rodinu, Temperi, aj.), a subjekty jako je Středisko výchovné péče, základní a střední školy, Pedagogicko-psychologická poradna, Probační a mediační služba ČR a další.

Na prvním místě je vždy dítě či mladistvý a jeho zájmy - to je princip uplatňovaný při výkonu sociálně právní ochrany. Na druhou stranu i tyto děti mají své povinnosti, které je třeba dodržovat a případně vykonávat dohled nad tím, aby je plnily. Takový dohled a vedení je vždy povinností rodičů, někdy však musí k této povinnosti přistoupit právě i orgán sociálně právní ochrany.

V roce 2015 se pracovnice staraly o cca 6 tisíc rodin a jejich děti.

V rámci změn byla obnovena pravidelná činnost tzv. Týmu pro mládež Systému včasné intervence. Kdo jej tvoří a co je jeho náplní?

Základem systému včasné intervence je programová aplikace pro správu spisů dětí, které máme v péči. Do této aplikace mají přístup pouze příslušní pracovníci sociálně právní ochrany a dále např. soudce či státní zástupce, který se účastní projednávání daného případu. Najde zde všechny potřebné informace a není tak nutné obsáhlé spisy kopírovat či přemísťovat. Přístup je umožněn vždy na omezenou dobu, třeba jen v průběhu soudního procesu. Do aplikace mohou posílat zprávy také policisté, školy a další subjekty, které o to požádají. Veškeré informace se okamžitě shromažďují u spisu daného dítěte a celý proces se tak výrazně zrychluje. Samotný „Tým pro mládež“ je pak fyzické setkávání všech výše zmíněných subjektů, které se o děti starají, a do aplikace mohou své zprávy či podněty zasílat. Na svých schůzkách se tento tým již zabývá konkrétními aktuálními problémy v oblasti péče o děti, jednotlivé subjekty mezi sebou navazují

spolupráci a společně se pokoušejí nalézt adekvátní a efektivní řešení.

Takhle např. vznikl projekt společných terénních programů dvou organizací, který se ukázal jako velmi vhodný a účinný.

Pracovníci ochrany dětí navštěvují rodiny v domácím prostředí. Co mohou rodiče a děti od jejich přítomnosti očekávat?

Rozhodně vlídný a vstřícný přístup, protože naši pracovníci přichází proto, aby rodině pomohly řešit nastalou situaci. Jejich návštěvy tak není třeba se obávat, stejně tak ani otázek, které rodičům a dětem kladou. Důležité je uvědomit si, že pro vyřešení situace a obhájení zájmů dítěte potřebují znát co nejlépe a pokud možno pravdivě skutečný stav. Teprve pak mohou rozhodovat a pomáhat správným směrem a především ve prospěch samotného dítěte či najít optimální řešení pro všechny zúčastněné strany.

Vraťme se zpět k ukončenému projektu.

Co dalšího, kromě posílení personálních kapacit a zpětné vazby při jejich práci, přinesl?

Za zásadní považuji zpracování standardů kvality, které upravují různé postupy v rámci činnosti ochrany dětí. S některými z nich se bude moci seznámit veřejnost, protože budou postupně zveřejňovány na webových stránkách města v sekci sociální oblast či na webu Město pro rodinu. Jedná se o věci, které na první pohled nejsou vidět, garantují však zúčastněným rodinám rovný přístup, odborné a profesionální jednání při řešení nastalých situací.

Redakce

Činnost sociálně právní ochrany postupně představíme v rámci dalších vydání bulletinu. Série článků zodpoví dotazy a vysvětlí postup u nejčastěji řešených situací...

Domácí příprava na vyučování u dítěte mladšího školního věku

V odborné i laické veřejnosti se v posledních letech vedou debaty o tom, jak by měla, a zda vůbec, probíhat domácí příprava dítěte na vyučování, zda by mělo dítě dostávat ze školy domácí úkoly, popřípadě v jakém množství...



Foto: ilustrační, www.123rf.com

Praxe při poradenské práci ukazuje, že velmi důležitým předpokladem pro postupné budování odpovědnosti dítěte za studijní výsledky i plnění dalších povinností, souvisejících se vzděláváním, je každodenní rodičovský zájem o to, co dítě ve škole prožilo a jak se mu tam dařilo. Dále jde o vytváření pracovních návyků, které se vztahují k učení a vzdělávání, o posilování vůle a vytrvalosti, o průběžné motivování dítěte k získávání nových informací a poznatků. Jedním ze způsobů, jak je možné přispět ke správnému rozvoji těchto oblastí, je dobře nastavená domácí příprava na vyučování. V této souvislosti můžeme hovořit o materiálních (prostorových) podmínkách dítěte k učení, o organizaci přípravy na vyučování a o jejím obsahu.

Materiálními a prostorovými podmínkami myslíme konkrétní místo v bytě, kde má dítě svůj pracovní stůl s úložnými prostory pro školní potřeby a další učební pomůcky, užitečná bývá nástěnka, kam si pod rodičovským vedením dítě vyvěšuje důležité informace či pomůcky k učení. Stůl je vhodné v místnosti umístit tak, aby v zorném poli dítěte nebylo mnoho rušivých podnětů. Trváme-li na tom, aby dítě provádělo domácí přípravu u takto vybaveného stolu, máme příležitost vést jej k udržování pořádku ve věcech a na pracovní ploše, kde je třeba mít vždy jen to, co potřebujeme ke konkrétní činnosti. Jsme-li důslední, naučí se dítě při práci udržovat pořádek a řád ve věcech a bude to lépe umět i při vyučování ve škole.

Uvažujeme-li o **organizaci přípravy na vyučování**, pak je důležitá její pravidelnost i zasazení do celkového denního režimu dítěte, potažmo celé rodiny.

Je-li to možné, měla by domácí příprava být každodenní (v pracovní dny).

V první třídě vždy pod vedením rodiče (rozvolnění rodičovského dohledu je velmi individuální a připadá v úvahu postupně až ve vyšších ročnících). Měla by probíhat **odpoledne**, nejlépe brzy po příchodu dítěte ze školní družiny či kroužků a rodičů ze zaměstnání, nejsou vhodné večerní časy, kdy již bývá dítě unavené. Ideální je situace, kdy můžeme stanovit i **pravidelný čas**, ve kterém bude příprava probíhat. Provádíme-li totiž s dítětem nějakou činnost pravidelně a v pravidelný čas, rychleji si na ni zvykne a přijme ji jako součást každodenního života. Budeme-li uvažovat o době vyhrazené na domácí přípravu, pak se u prvňáčka v průměru doporučuje půl až tři čtvrtě hodiny, u starších dětí hodina až hodina a půl. Pochopitelně můžeme tuto dobu rozdělit na několik úseků, mezi kterými bude krátká přestávka. Řízení časové organizace přípravy by mělo být vždy v režii rodiče, nikoliv dítěte.

Obsahová stránka přípravy na vyučování, by v ideálním případě měla navazovat na pokyny a informace, které bude rodič získávat při pravidelných kontaktech s třídním vyučujícím dítěte (vyplatí se častější kontakt než pouze plánované rodičovské schůzky). Domácí příprava by vždy měla **začínat projevem zájmu rodiče** o to, jak probíhal školní den. Vhodné je podněcovat dítě k tomu, aby řeklo, co v jednotlivých hodinách ve škole dělali, aby ukázalo v učebnici, či sešitě co nového bylo probíráno (máme tak příležitost hned zjistit, zda dítě novou látku pochopilo či je třeba něco dovysvětlit, často se také přirozeně ukáže domácí úkol zadaný učitelem či potřeba procvičování).

Vypracování domácího úkolu by v první třídě vždy mělo probíhat pod rodičovským dohledem. Je vhodné si ověřit, zda dítě ví, jak má úkol provést

(v případě potřeby s ním probrat předem) a následně nechat dítě pracovat. Není vhodné písemný domácí úkol psát celý nanečisto a pak do sešitu přepisovat. Pokud je to potřebné, přistoupíme dále k **procvičení probíraného učiva** (v případě nejistoty se můžeme o správném způsobu procvičování poradit s vyučujícím). Zde je vhodné držet se zásady „málo a často“ (například procvičuje-li dítě sčítání a odčítání do 20, je lépe procvičovat každý den v týdnu malou chvilku, místo toho, že se činnosti budeme věnovat jen jednou, ale zato třeba celou hodinu a více). V závěru přípravy by si dítě mělo podle rozvrhu **připravit pomůcky na druhý den** a uložit si je do školní tašky. Pro podporu samostatnosti dítěte je vhodné, aby si pomůcky předpřipravilo a po rodičovské kontrole a případném doplnění si je samo dalo do školní tašky. Jen tak může vědět, co v tašce má, což je velmi důležité pro jeho spolupráci při vyučování.

Abychom udrželi pokud možno **kladnou motivaci dítěte** ke vzdělávání i přípravě na vyučování, měli bychom vždy ocenit vše, co se mu povedlo, co udělalo správně. Ocenit též snahu dítěte, a to i v případě, kdy ještě nevedla k uspokojivému výsledku nebo i drobný pokrok v určité činnosti. Případné chyby a nezdar je vhodné v klidu s dítětem rozebrat, nějak se z nich poučit, projevit rodičovskou víru v to, že když uvedenou věc budeme společně dále procvičovat, jistě přijdou další pokroky.

Velmi důležitou součástí přípravy na vyučování je podpora rozvoje **čtenářské dovednosti**. Tato oblast získává na stále větší důležitosti i v souvislosti s převratnými změnami v naší společnosti, kdy současný způsob života spíše děti od čtení souvislejších textů odvádí, a často se stává, že se nenaučí pracovat s textem tak, jak je potřebné pro úspěšné vzdělávání. Tato problematika by si však zasloužila podrobnější zastavení, což je již nad rámec tohoto příspěvku.

PhDr. Hana Plucarová, psycholožka,
vedoucí pracoviště Pedagogicko-psychologické
poradny České Budějovice, redakčně upraveno.

Seriál: Sociálně právní ochrana dětí – nejčastěji kladené otázky a řešené problémy

1. Úprava výchovy a výživného, úprava styku s dítětem



Foto: ilustrační, www.123rf.com

Rodiče mají vůči svým potomkům vyživovací povinnost. Povinnosti a práva rodičů spojená s osobností dítěte a povinnosti a práva osobní povahy vznikají narozením dítěte a zanikají nabytím jeho zletilosti (*plně svéprávným se člověk stává zletilostí, tedy dovršením osmnáctého roku věku – v některých případech je již možná svéprávnost od 16 let věku dítěte na základě přiznání svéprávnosti soudem*) nicméně, dítě má nárok na výživné od obou rodičů po dobu, dokud neukončí přípravu na své budoucí povolání.

Pokud se rodiče rozvádějí, musí před rozvodem manželství soud rozhodnout o tzv. **úpravě péče a výživy**. Jedná se v podstatě o rozhodnutí, u koho z rodičů bude nadále dítě v péči a který z rodičů bude kolik přispívat na jejich potřeby. Výše částky se odvíjí od příjmů rodičů a jejich majetkové úrovně. Obecně platí, že životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Výživné lze stanovit i zpětně, nejdéle až tři roky.

Výše výživného se v průběhu života dítěte může měnit, záleží na věku dítěte, na jeho potřebách a na možnostech a schopnostech rodičů – rodič, pokud se na jeho straně změní podmínky, může u soudu

zažádat buď o zvýšení nebo o snížení výživného. Pokud rodič neplní svou vyživovací povinnost dobrovolně, je možné obrátit se na soud s návrhem na výkon rozhodnutí (např. srážky ze mzdy, z účtu, z prodeje movitého majetku povinného rodiče). Pokud je splněna podmínka soustavnosti, může se pak jednat o trestný čin zanedbání povinné výživy.

Do hry vstupuje orgán sociálně právní ochrany

Má-li být rozhodnuto o rozvodu manželství, soud nejprve určí, jak bude každý z rodičů napříště o dítě pečovat, a to s uvážením zájmu dítěte. Soud musí vzít v úvahu nejen vztah dítěte ke každému z rodičů, ale také jeho vztah k sourozencům, případně k prarodičům. Vzhledem k tomu, že se jedná o kolizi mezi rodiči, ustanovuje soud dítěti opatrovníka. Opatrovníkem se stává orgán sociálně právní ochrany dětí tzv. OSPOD.

Co je to sociálně právní ochrana dětí a z čeho při své činnosti vychází? SPOD je odvětví veřejného práva – vychází z Listiny základních práv a svobod a Úmluvy o právech dítěte. Pracovníci SPOD se řídí zákonem **o sociálně právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. a Novým občanským zákoníkem**.

PŘEDNÍM HLEDISKEM SPOD JE:

- **zájem a blaho dítěte**
- **ochrana rodičovství a rodiny**
- **vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči**

Stát je odpovědný za ochranu dětí před tělesným nebo duševním násilím – za ochranu jejich zdravého vývoje z hlediska fyzického, psychického a mravního. **Stát ale nenahrazuje povinnosti a odpovědnost rodičů** a nezasahuje do jejich postavení, do jejich rodičovské zodpovědnosti, **nejsou-li práva nebo vývoj dítěte ohroženy**. Pracovníci OSPOD jsou proto v kontaktu jak s rodiči, tak nezletilými dětmi. Pro rozhodnutí soudu je nutné znát stanovisko dítěte. Proto jsou pracovníci OSPOD oprávněni navště-

vovat dítě a rodinu ve které žije a zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jaké má chování. Nejčastěji probíhá rozhovor dítěte s pracovníkem OSPOD na oddělení, kdy se dítě, bez přítomnosti rodičů, může svobodně vyjádřit k jejich rodinné situaci. Rozhovor může probíhat i za přítomnosti dětského psychologa.

Kolizní opatrovník

Kolizní opatrovník je takto nazýván proto, že dochází ke kolizi zájmů mezi rodiči dítěte. Kolizní opatrovník není v pozici, která by předpokládala obhajobu zájmů otce či matky dětí, ale jeho hlavním úkolem je hájit zájmy nezletilého dítěte a vyjadřovat se při soudních jednáních v jeho prospěch.

Úkolem pracovníků OSPOD není určovat, který z rodičů má ve sporu o děti pravdu či kdo je vinen. Je v první řadě na rodičích, aby se v otázkách péče a výchovy v zájmu svých dětí dohodli.

Ne vždy rozhodne soud (kdy se k soudu nemusí, kdy ano)

Pokud se rodiče dohodnou o styku s dítětem, není třeba soudního rozhodnutí. Mimosoudní dohoda sice nemusí mít písemnou formu, avšak je třeba, aby její obsah byl určitý. Na základě dohody, která nebyla soudem schválena, nelze pak v případě potřeby rozhodnout o výkonu rozhodnutí. Při nedodržení mimosoudní dohody je třeba podat návrh na úpravu styku rodiče s nezletilým, jemuž dítě nebylo svěřeno do výchovy. Dohodu o rozsahu styku lze uzavřít i v průběhu takového soudního řízení. Dohoda, jež byla soudem schválena, může pak být podkladem pro výkon rozhodnutí. Návrh na výkon rozhodnutí je prostředek rodiče, který nemá svěřené dítě do své péče, vůči rodiči, který má dítě ve své péči a nedodržuje rozsudek o úpravě styku druhého rodiče s dítětem.

Redakce ve spolupráci
s Oddělením sociálně právní ochrany dětí
Magistrátu města České Budějovice

Navštívili jsme...

Pansofie – nejen místo pro rodiny na českobudějovickém náměstí

Nenápadný prostor v podkroví Domu umění, které připomíná domov. Když vstoupíme dovnitř, kromě linouců se vůně bylinek či pečeného těsta se setkáváme s celou škálou aktivit. Dopoledne patří rodičům s dětmi a v samostatné školce. Prostorem zní hra na klavír a zpěv. Odpoledne a večer přednášky. Několikrát ročně divadlo, poeticky laděný pohádkový příběh, oslovující děti i dospělé. A v neposlední řadě útulné místo pro rodiny všech generací, kde najde rodič kompletní zázemí pro přebalení, nakrmění dětí, čtení či orientaci ve službách pro rodiny na území města.

Foto: Centrum Pansofie.



Od ředitelky Vladimíry Dvořákové se dozvídáme, že centrum je zaměřené na vzdělávací a kulturní aktivity pro jedince všech generací. Začínají sem chodit již nastávající rodiče v době očekávání svého potomka. V Pansofii je čeká nejen léty ověřená kompletní předporodní příprava, ale i ucelený průvodce rodičovstvím ze všech stran: od těhotenského tělocviku a přednášek porodní asistentky, přes poradnu a přednášky dětské lékařky a psychologů až po kapitoly z nových i alternativních přístupů k rodičovství a člověku vůbec.

Vzdělávání probíhá vždy v souladu vývojovou fází dítěte od prenatálního stavu ke školnímu věku. Rodiče postupně absolvují Mimi, Batoli, Předškolkové školičky, kde se prakticky učí optimálně podporovat nejen psychomotorický vývoj svého dítěte, ale i zdravý vývoj jeho osobnosti, a to přesně tím způsobem a v té míře, v jaké to dítě konkrétního věku potřebuje. V praxi to znamená, že každá taková školička v sobě zahrnuje potřebné spektrum aktivit s požadavkem nejvyšší kvality: kromě klasického cvičení je součástí školiček i tolik důležitá rytmická a motorická výchova, zpěv s živou hudbou a klasickým hudebním nástrojem i první počátky společné rukodělné tvorby rodičů s dětmi. Např. v Předškolkové školičce si během dopoledne s dětmi zacvičíte, zazpíváte s klavírem či kytarou i vytvoříte společné malé výtvarné dílo.

Je tomu tak proto, že právě výchova uměním je účinným nástrojem hlubokého působení na rozvoj osobnosti dítěte. Ještě jedna rovina je však v rámci aktivit centra důležitá, a sice rozvoj přirozeného citění pro lidskou práci, jejíž plody se učí děti vidět všude kolem sebe. Kde se berou potraviny i předměty okolo člověka? Jak dlouhá je jejich cesta až k okamžiku, než se k nám dostanou? Podobně důležitá je i otázka kvality materiálu, která také hraje svou roli při působení na dítě. Z toho důvodu mají v Pansofii prioritu hračky i předměty z přírodních materiálů. Ale to nejdůležitější, s čím se ve školičkách děti učí přirozenou, pohádkovou formou seznamovat, jsou, kromě osvojování základních poznatků odpovídajících věku (barvy, tvary, příroda, člověk), hlavně mezilidské vztahy. Jak lehké je myslet pouze na sebe, ale jak krásné je vnímat druhého, neodsuzovat, pomoci. A počátky umění této velké lidské schopnosti je ideální klást právě v raném dětství.



Je možné přijít do Pansofie i mimo čas obvyklých školiček? Ano, denně je zde poskytováno ono takřka rodinné zázemí, kde nakrmíte, přebalíte, pohrajete si, využijete PC koutku či naleznete radu o tom, jak je možné pomoci Vám ve Vaší životní situaci. A v sobotu dopoledne Vás čeká dokonce malý odpočinkový nadstandard: zatímco si Vaše děti hrají, Vy si můžete dopřát hlubokou relaxaci s bylinnou aromaterapeutickou masáží obličeje, opět doprová-



zenou živým klavírním přednesem, po níž následuje např. zajímavá chvilka s poradnou vizážistky.

Dětská skupina má celotýdenní provoz

Čas běží a děti dozrávají ke školce. Rodiče chtějí začít pracovat, zatím třeba jen na částečný úvazek. A tak je v Pansofii možné začít chodit do dětské skupiny. Od docházky na pár hodin týdně až po docházku celotýdenní. Dětská skupina Vám pomůže také v případě, že jste se nedostali do státní školky. A město České Budějovice poskytuje navíc měsíční příspěvek na školné až ve výši tisíc korun. V dětské skupině pak pokračuje výchova uměním a prací, která začala již ve školičkách. Klasické a živé hudebně výtvarné aktivity se rozšiřují o poznávání lidské práce, spojené nejen s přípravou základních pokrmů, ale i s pravidelnými výpravami do malého statku, kde se děti seznámí s prací na poličku i s hospodářským zvířectvem. V případě nepříznivého počasí jsou pak v plánu pravidelné návštěvy výstav, muzea, knihovny.

Školkou však vzdělávání v Pansofii nekončí. Přestože již děti nastoupily do vybraných základních a středních škol, řadě přemýšlivých rodičů a prarodičů, ale nejen jim, vyvstává kromě denního shonu či zábavy řada hlubších otázek. A tyto lidé přicházejí do Pansofie v podvečerních či večerních hodinách na pravidelné přednáškové či seminární cykly, které mohou začít dávat na tyto otázky smysluplné odpovědi.

Redakce

Velikonoční dekorace: Skořápky z vajíček nemusí skončit v koši



Možná se o nadcházejících velikonočních svátcích chystáte na barvení vajíček anebo dekorování kraslic s obavou, kolik jich po vaší letošní snaze vydrží vcelku. Pokud vám po přípravě dobrot pro slavnostní stůl a nepovedených pokusech s výfuky zůstala pouze hromada skořápek, nemusí to ještě znamenat konec sváteční atmosféry. Využijte skořápky z vajíček k vytvoření netradiční výzdoby.

Potřebujeme:

skořápky od vajec, polystyrenový základ, ubrousky, lepidlo na tapety, štětec, tavnou pistoli, drobné velikonoční dekorace (květiny, vajíčka, peříčka, stužky).

Postup:

- Polystyrenový základ, který lze zakoupit v obchodě s aranžérskými potřebami i jinde jako polotovar pomocí štětce a lepidla na tapety polepíme několika vrstvami papírových ubrousků v požadované barvě a necháme důkladně zaschnout. Barva ubrousku udává barvu, do které bude věneček dekorován.
- Další vrstvu tvoří polepení umělými „vlasy“, které pak následně tvoří výplň mezer mezi jednotlivými skořápkami.
- Skořápky lepíme postupně pomocí tavné pistole dle jejich tvaru a velikosti, aby byl tvar věnečku pokud možno pravidelný. Velikost a tvar skořápek jdou velmi jednoduše přizpůsobit.
- Nakonec opět pomocí tavné pistole připevníme na vhodná místa dekorativní vajíčka, květiny, peříčka a stužky dle vlastní fantazie.

*Redakce ve spolupráci s FB: Sny z proutí.
Více fotografií na <http://rodina.c-budejovice.cz>*

Těšte se na... „Kočárkování“ v parku Stromovka startuje od března

Cítíte, že se při pravidelných procházkách s kočárkem můžete více pohybově zapojit? Zkuste lekce Strolleringu, které začnou v průběhu března v českobudějovické Stromovce. I v letošním roce si mohou na své přijít rodiče, kteří si oblíbili lekce sportovní chůze a tanečních kroků s kočárkem při současném posilování hlavních svalových skupin.

Při jednotlivých lekcích se dbá na správnou techniku sportovní chůze, držení těla a dýchání. Využívají se převážně prvky metody Pilates a dalších. Pohyb v tzv. aerobním pásmu – pomůže při spalování tuků. Intenzivní fitness program, určený (nejen) pro maminky, probíhá na čerstvém vzduchu s dětátkem v kočárku, v náruči či na cvičicí podložce.



Více informací o právě probíhajících lekcích naleznete na www.strollering.cz, www.strollering-cb.cz a také máme přímo stránku na facebooku – „Strollering České Budějovice“, veronika.sipalova@strollering.cz.

Přijďte s vašimi dětmi a dejte si příjemné do těla...

Redakce

Sbírka B.O.D. (Budějcké obědy dětem)



**Budějcké
Obědy
Dětem**

Od 1. listopadu
2015 běží
veřejná sbírka
s názvem B.O.D.

(Budějcké obědy dětem) spolku DialogCB určená na úhradu obědů pro děti ze sociálně znevýhodněných rodin. Díky prvním finančním příspěvkům se tak již od ledna začaly platit školní obědy 4 dětem, které pomohli vybrat pracovníci sociálně právní ochrany dětí. „Výběr dětí probíhá velmi pečlivě a ve spolupráci se školou hlídáme, zdali děti pak opravdu pravidelně obědvají“, upřesňuje Eva Kuzbová, vedoucí sociálně právní ochrany dětí.

Dana Kalistová, předsedkyně spolku DialogCB dodává: „Jsme moc rádi za první peníze a děkujeme tak všem dosavadním dárcům. Můžou si být jisti, že peníze budou opravdu využity správným směrem“.

Sbírka je časově neomezená a své příspěvky můžete posílat na speciálně zřízený sbírkový účet či vhodit do označených kasiček, které se postupně začínou objevovat ve městě.

Redakce

**Sbírkový účet:
2400870864/2010**

Vydal: Odbor sociálních věcí Magistrátu města České Budějovice
Redakční zpracování: **Miroslav Bina**, Grafické zpracování: **Zuzana Prokopová**
Tisk: **Inpress, a.s.**
Vaše případné dotazy, připomínky a náměty můžete zasílat na e-mail: rodina@c-budejovice.cz
Bulletin je zdarma.

